41999D0008

DECYZJA KOMITETU WYKONAWCZEGO
z dnia 28 kwietnia 1999 r.
w sprawie ogólnych zasad dotyczących wynagradzania informatorów

(SCH/Com-ex (99) 8 Rev. 2)

KOMITET WYKONAWCZY,

uwzględniając art. 132 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen,

uwzględniając art. 70–76 wymienionej Konwencji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Komitet Wykonawczy zatwierdza decyzję Grupy Centralnej z dnia 22 marca 1999 r. w sprawie ogólnych zasad wynagradzania informatorów [SCH/C (99) 25 SCH/Stup (98) 72 Rev.].

Luksemburg, dnia 28 kwietnia 1999 r.

C. H. SCHAPPER

Przewodniczący

SCH/Stup (98) 72 Rev. 2

Temat: **Ogólne zasady wynagradzania informatorów**

1. *Wstęp*

Międzynarodowa przestępczość narkotykowa, ciężkie przestępstwa i przestępczość zorganizowana są zjawiskami rozwijającymi się także w Państwach Schengen.

Coraz bardziej profesjonalni przestępcy, dostosowując się w elastyczny sposób do warunków geopolitycznych, prawnych, ekonomicznych i technologicznych, popełniają przestępstwa w zakresie nielegalnego handlu narkotykami, wykorzystując przy tym przedsiębiorcze struktury i łącząc nielegalne transakcje z legalną działalnością handlową. Są gotowi uciec się do groźby lub użycia przemocy wobec osób i mienia oraz starają się wpłynąć na polityków, przedsiębiorców oraz urzędników państwowych, a ich głównym celem jest maksymalizacja zysków i zdobycie władzy.

Sposób działania kryminalnych sieci narkotykowych cechuje wyspecjalizowanie, podział zadań i funkcji. Grupy te ponownie „inwestują" nielegalne zyski w nowe działania przestępcze, bądź też wykorzystują je do legalnej działalności handlowej, aby uzyskać wpływy i zdobyć kryminalny monopol.

Nawet szczególne metody śledcze stają się coraz mniej skuteczne. Aktywne i utajnione pozyskiwanie informacji i operacyjne metody śledcze takie jak systematyczna analiza, stają się zatem coraz ważniejszą metodą wykrywania i zwalczania zorganizowanej przestępczości narkotykowej. Szczególną uwagę należy zwracać przy tym na systematyczne, skoordynowane i ukierunkowane wykorzystanie informatorów.

Informatorzy muszą cieszyć się zaufaniem przestępców, tak aby byli w stanie rzucić światło na organizacje przestępcze oraz odkryć ich struktury.

W związku z tym, Prezydencja przeprowadziła wśród Państw Schengen ankietę [patrz: dokument SCH/Stup (98) 25], udostępniając jej wyniki w dokumencie SCH/Stup (98) 60 Rev. Badania wykazały duże zróżnicowanie stanu prawnego, a po części również praktyki prawnej w zakresie wynagradzania informatorów w Państwach Schengen. Z tego powodu Grupa Robocza do spraw narkotyków na swoim posiedzeniu w dniu 21 października 1998 r. przyjęła wspólne niezobowiązujące przykładowe wytyczne wynagradzania i przyznawania korzyści niematerialnych informatorom.

Ogólne zasady regulujące wynagradzanie informatorów powinny znaleźć zastosowanie na obszarze Schengen jako niezobowiązujące wytyczne, przyczyniając się do dalszej poprawy współpracy organów policji i służb celnych w tym wrażliwym sektorze. Ogólne zasady powinny jednocześnie być wskazówką dla Państw Schengen, noszących się z zamiarem sformułowania lub uzupełnienia odpowiednich regulacji.

2. *Uwagi ogólne*

Motywacja współpracy informatorów z policją lub służbami celnymi często ma charakter ekonomiczny. Uwzględniając uwarunkowania rynku, należy zapewnić tym osobom bodźce finansowe odpowiednie do ich osobistych warunków bytowych, zdolności i umiejętności wykorzystywanych w działaniu na rzecz służb, do związanego z nim ryzyka, jak również do wyniku śledztwa. Rolę odgrywa także czynnik ekonomiczny, ponieważ korzystanie z usług informatorów jest często tańsze.

Przestrzeganie poniższych wytycznych w obszarze Schengen pozwoliłoby w szczególności na sprostanie wymogom taktycznym i prawnym postępowań przygotowawczych w sprawach przestępczości narkotykowej, uwzględniając szczególne wzajemne i regionalne uwarunkowania, w szczególności charakter przestępstwa. Zapobiegłoby to niepożądanym przypadkom konkurencji między informatorami policji lub służb celnych Państw Schengen oraz wynikającej z niej „turystyki informatorów".

3. *Zasady*

Niniejsze zasady nie naruszają przepisów prawa krajowego.

Wynagrodzenie informatora powinno być proporcjonalne do rezultatów dochodzenia w ramach postępowania karnego lub niebezpieczeństwa, któremu w ten sposób zapobieżono oraz zaangażowania i stopnia zagrożenia informatora z drugiej strony. Bodziec finansowy nie może być zachętą dla informatora do popełnienia przestępstwa.

Szczególne kryteria:

— Ilość informacji oraz rezultaty, jakie przyniosło ich wykorzystanie, np. wartość i znaczenie skonfiskowanych narkotyków, ilość i ranga ujętych sprawców lub wartość skonfiskowanych dóbr.

— Jakość informacji, np. informacje o znaczeniu strategicznym lub taktycznym dotyczących sposobu działania i rozwiązań logistycznych stosowanych przez sprawców, celów organizacji przestępczej czy ich reakcji na działania podejmowane przez organy ścigania.

— Indywidualne cechy informatora, np. zaangażowanie w pracę, szczególne utrudnienia, ryzyko i niebezpieczeństwa, wiarygodność i motywacja.

— Znaczenie struktury lub organizacji przestępczej lub badania pod kątem potencjału przestępczego jej członków, ich wpływów w środowisku przestępczym, stopnia infiltracji struktur publicznych, rzeczywistej lub możliwej szkody, społecznego znaczenia sprawy oraz jej umiejscowienie w lokalnej rzeczywistości przestępczej, jak również strategicznego użycia informacji.

Wynagrodzenie jest zasadniczo związane ze współpracą w danym przypadku. Należy unikać bezterminowego przyznawania środków na utrzymanie informatorów.

Na rzecz informatorów można podjąć specjalne środki służące ich ochronie, także po zakończeniu danej operacji (tzw. programy ochrony świadków) oraz także działania dla zabezpieczenia społecznego.

Koszty poniesione przez informatorów mogą być zwracane w szczególnych przypadkach.

Wypłata następuje po wykonaniu zadania. Możliwe są również płatności cząstkowe po wykonaniu części zadania. Nie należy wypłacać zaliczek.

Przychody informatora podlegają krajowemu opodatkowaniu oraz regulacjom dotyczącym zabezpieczenia społecznego.

Regułą jest, że koszty wykorzystania informatorów ponosi policja bądź służby celne. W przypadku gdy postępowanie prowadzone jest wspólnie przez organy kilku Państw Schengen, należy odpowiednio wcześniej porozumieć się co do podziału kosztów. Dotacje osób trzecich zasadniczo nie mogą być przeznaczane na te wynagrodzenia.

Przyznanie korzyści niematerialnych podlega przepisom prawa krajowego obowiązującego w różnych Państwach Schengen, korzyści takie są zaliczane jako korzyści materialne. Charakter korzyści, jej znaczenie dla informatora i koszty jej przyznania poniesione przez dane państwo są czynnikami, które bierze się pod uwagę. Ochrona w sytuacjach zagrożenia, złagodzenie reżimu więziennego oraz całkowite bądź częściowe darowanie kary zgodnie z prawem krajowym należą do kategorii korzyści niematerialnych.

W przypadku niewłaściwego zachowania się informatora, np. zachowania niezgodnego z umową, popełnienia przestępstwa, świadomego bądź lekkomyślnego dostarczania nieprawdziwych informacji, niezastosowania się do wydanych instrukcji lub samowolnego odstępstwa od założeń taktycznych, wynagrodzenie może być zmniejszone, jego wypłata wstrzymana albo można żądać jego zwrotu w zależności od wagi naruszenia. W takich przypadkach, jeśli dotyczą czy mogłyby dotyczyć dwóch albo więcej Państw Schengen, współpracujące ze sobą służby tych krajów informują się o tym („ostrzeżenie") jak najszybciej.

Właściwe służby centralne powinny wymieniać informacje o obowiązujących kryteriach wynagradzania informatorów.